

PROTOCOL DE SUPERVISIÓ DELS ESPECIALISTES EN FORMACIÓ INFERMERIA SALUT MENTAL

Versió : 2

Data : 22/03/22

**Elaborat per : Inmaculada Cuixart, Tatiana Diaz, Silvia Rosado, Raúl Fernández; Direcció
d'infermeria Rosa Aceña; Presidenta subcomissió Azucena Justicia.**

Aprovat per la Comissió de Docència en data : 28-03-22

Presentat al Comitè de Direcció en data : 07-03-22

Objectiu del protocol

Descriure el nivell de supervisió requerit per a les activitats assistencials que desenvolupin els residents.

El protocol ha de ser conegut per tots els residents de l'especialitat i per tots els professionals assistencials de les diferents àrees on es formen els residents.

Aquest document està disponible per consulta a la [intranet](#) del centre.

Marc Legal

- Tota l'estructura del sistema sanitari ha d'estar en disposició de ser utilitzada per als ensenyaments de grau, formació especialitzada i continuada dels professionals.
- El deure general de supervisió es inherent a l'exercici de les professions sanitàries als centres on es formen residents.
  - Article 104 de la Llei 14/1986, General de Sanitat.
  - Article 34.b de la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut
  - Article 12.c de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries.
- Les comissions de docència han d'elaborar protocols escrits per a graduar la supervisió de les activitats que duguin a terme els residents en àrees assistencials significatives, amb especial referència a l'àrea d'urgències o qualsevol altre que es consideri d'interès.
- El protocols s'han de presentar als òrgans de direcció del centre per a que el /la Cap d'Estudis pacti amb ells la seva aplicació i revisió periòdica.
  - Article 15.5 del RD 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes de sistema de formació sanitària especialitzada .
  - Article 15.5 del Decret 165/2015, de 21 de juliol, de Formació sanitària especialitzada a Catalunya

Àmbit d'aplicació

Aquest protocol de supervisió és aplicable a tots els residents que estiguin desenvolupant el seu programa de formació sanitària especialitzada de [Infermeria en salut mental al Parc de Salut Mar](#).

Afectarà tant a aquells residents que hagin obtingut una plaça a la nostra unitat docent com a aquells d'unitats docents externes que es trobin realitzant una rotació, degudament autoritzada, a la nostra unitat docent.

Si el protocol és comú per a totes les unitats docents de l'especialitat a Catalunya afegir:
Aquest protocol ha estat consensuat entre totes les unitats docents de (XXXX (nom de l'especialitat) de Catalunya i, per tant, és el mateix per a totes elles.

Deure de supervisió

El deure general de supervisió és inherent als professionals que presten serveis a les diferents unitats assistencials on es formen els residents. Aquests professionals estan obligats a informar els tutors sobre les activitats realitzades pels residents.

Els responsables dels equips assistencials dels diferents dispositius que integren la unitat docent han de programar les activitats assistencials dels residents en coordinació amb els seus tutors, per tal de facilitar el compliment de l'itinerari formatiu de l'especialitat i la integració supervisada dels residents en les activitats assistencials, docents i investigadores que es duguin a terme en aquestes unitats, amb subjecció al règim de jornada i descansos previstos per la legislació aplicable al respecte.

La Comissió de Docència i els òrgans de direcció han d'establir els mecanismes necessaris per facilitar el compliment de l'itinerari formatiu i la supervisió adequada dels residents a cada unitat o dispositiu pel qual roten residents.

Supervisió decreixent durant la residència

El sistema de residència implica la prestació professional de serveis per part dels titulats universitaris que cursen els programes oficials de les diferents especialitats en Ciències de la salut.

Aquest sistema formatiu suposa l'assumpció progressiva de responsabilitats en l'especialitat que s'estigui cursant i un nivell decreixent de supervisió, a mesura que s'avança en l'adquisició de les competències previstes en el programa formatiu, fins a arribar al grau de responsabilitat inherent a l'exercici autònom de l'especialitat sanitària.

En aplicació d'aquest principi rector, els residents han de seguir les indicacions dels especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius de centre o unitat, sense perjudici de plantejar a aquests especialistes i als seus tutors totes les qüestions que suscitin com a conseqüència d'aquesta relació.

Com a normes generals:

1. Els residents tindran en totes les rotacions un professional de plantilla que supervisarà el seu treball.
2. La supervisió dels residents de primer any serà de presència física.
  - Serà responsabilitat dels especialistes que prestin serveis als diferents dispositius del centre o unitat pels quals estiguin rotant o prestant serveis d'atenció continuada els residents.
  - Els esmentats especialistes han de visar per escrit les altes, baixes i altres documents relatius a les activitats assistencials en què intervinguin els residents de primer any.
3. A partir del segon any, la supervisió serà progressivament decreixent.
  - A aquests efectes, el/la tutor/a del/la resident podrà impartir, tant a aquest/a com als especialistes que prestin serveis en els diferents dispositius del centre o unitat, instruccions específiques sobre el grau de supervisió requerida pels residents al seu càrrec, segons les característiques de l'especialitat i el procés individual d'adquisició de competències.
  - En tot cas, el/la resident té dret a conèixer als professionals presents a la unitat en la qual presti serveis i podrà recórrer i consultar als mateixos quan ho consideri necessari.

Graduació de la supervisió de les activitats assistencials

La capacitat per a realitzar determinades activitats assistencials per part dels residents té relació amb el seu nivell de competències i amb la seva experiència, en bona mesura determinada per l'any de residència en què es trobin. A més, la naturalesa i dificultat de l'activitat a realitzar és un determinant important. Aquests factors condicionen el grau de supervisió que necessiten.

Nivell 3. Supervisió alta

El/la resident té un coneixement teòric de determinades actuacions però no experiència. El/la resident observa i ajuda a l'especialista de plantilla que és qui fa l'activitat o el procediment.

Nivell 2. Supervisió mitjana

El/la resident té suficient coneixement però no la suficient experiència per realitzar una determinada activitat assistencial de forma independent. El/la resident fa l'activitat o el procediment sota supervisió directa* de l'especialista responsable.

Nivell 1. Supervisió baixa o a demanda

Activitat o procediment	Nivell de supervisió	
	R1	R2
UNITATS D'HOSPITALITZACIO D'AGUTS	R1	R2
Acollirà al pacient a l'ingrés assegurant al màxim, un ambient de seguretat i col·laboració.	3-2	
Actuarà com element afavoridor per la comunicació de les emocions del pacient.	2-1	
Assegurarà una correcta pressa de medicació.	2-1	
Planificarà i intervindrà en les cures bàsiques d'infermeria en malalts amb simptomatologia psiquiàtrica.	3-2	
Desenvoluparà actituds per informar i atendre a les famílies dels pacients.	3-2	
Coordinarà les cures dels pacients quan siguin donats d'alta.	3-2	
URGÈNCIES PSIQUIATRIQUES	R1	R2
Disponibilitat d'atenció cap al pacient per ajudar a resoldre una situació determinada, transmeten sinceritat i confiança	2-1	
Comprensió empàtica per afavorir en el pacient el sentiment de cura sense la creació de falses expectatives.	2-1	
No entrar en la discussió en el discurs del pacient o del entorn familiar.	3-2	
Millorar la qualitat del contacte i el tipus de suport per ajudant-se a minvar certes situacions agudes.	3-2	
Actitud d'atenció neutral sense mostrar els propis sentiments.	2-1	
UNITAT DE PATOLOGIA DUAL	R1	R2
Maneig d'un pla individualitzat en les cures d'infermeria per a cada malalt, com a eina que permeti de forma dinàmica mantenir un nivell de cures ajustades a cada situació.	3-2	
Donar informació i reforçar conseqüències negatives de l'abús de substàncies.	3-2	
Vincular a centres de seguiment i ajuda	3-2	
Intervencions en situació de crisi.	3-2	
Seguiment de complicacions orgàniques	2-1	
Canalització d'ansietat.	3-2	
Reconèixer el símptomes d'abstinència	2-1	
Valoració e intervenció en situació d'abstinència.	3-2	
UNITAT HOSPITALITZACIO SUBAGUTS	R1	R2
Atenció a les cures integrals dels pacients	3-2	
Realitzar intervencions de suport i seguiment individualitzat respecte les necessitats dels pacients.	2-1	
Dur a terme programes específics.	3-2	

Coordinació amb les estructures assistencials, socials i amb altres per tal de garantir la continuïtat de les cures.	3-2	
Assolir les competències pròpies de la infermera especialista en salut mental en un programa de rehabilitació psicosocial.	3-2	
HOSPITAL DE DIA ADULTS	R1	R2
Realitzar actuacions cercant la millora i remissió parcial o total del quadre		3-2
Incidir en els factors familiars i socials, que modulen el curs, la resposta als tractaments i el pronòstic de la malaltia.		3-2
Incidir en vers les conseqüències del procés patològic.		2-1
Disminució i afrontament de la sintomatologia psiquiàtrica		2-1
Prevenició i reducció de les recaigudes.		2-1
Prevenició del deteriorament		1
Millorar el funcionament social dels pacients.		1
HOSPITAL DE DIA INFANTO JUVENIL LITORAL MAR	R1	R2
Realitzar la valoració d'infermeria de la situació psico-emocional dels adolescents i les seves famílies ateses a l'HD.		3-2
Aplicar eines específiques, flexibles i adaptades a la situació de les persones ateses i l'equip interdisciplinari		2-1
Participar i col·laborar activament en l'atenció individual, familiar i grupal que es desenvolupa a l'HD.		2-1
Participar i col·laborar de forma activa en les diferents intervencions amb les persones ateses i professionals.		2-1
Assistir i participar a les reunions d'equip diàries, setmanals i trimestrals, donat que es treballen diferents aspectes de l'atenció a l'HD.		2-1
Participar de forma activa a les activitats de recerca i formació de l'INAD.		1
SALUT MENTAL COMUNITARIA ADULTS (CSMA)	R1	R2
Adquirir coneixements de les cures d'infermeria en Salut Mental, en règim ambulatori.		2-1
Establir el primer contacte amb el pacient mitjançant l'aplicació del protocol d'acollida, valorant la demanda preferent.		2-1
Col·laborar en el control i seguiment dels pacients que han tingut atenció en el centre.		2-1
Realitzar visites domiciliàries segons demanda i en consideració estrictament necessària pel tractament del pacient.		2-1
Administració de tractaments farmacològics en el CSM. Fent ús i maneig dels protocols farmacològics de liti, clozapina i depots.		2-1
Participació i col·laboració en els diferents programes que es realitzen al centre, tal com: Programa de Servei Individualitzat (PSI) Programa Tractament Individualitzat (PTI) i Trastorn Mental Sever (TMS).		2-1
Participació i col·laboració donant recolzament en formació i coordinació en els equips d'atenció primària.		2-1
CENTRE SALUT MENTAL INFANTO JUVENIL (CSMIJ)	R1	R2
Participació i col·laboració donant recolzament en formació i coordinació en els equips d'atenció primària.		2-1

Participació i col·laboració en els diferents programes que es realitzant al centre, incloent salut i escola.		2-1
Col·laborar en el control i seguiment dels pacients que han estat atesos al centre.		2-1
Coordinació i atenció amb les famílies.		2-1
Participació i col·laboració en el programa trastorn mental greu (TMG)		2-1
Participació en els tractaments individuals i en els grups psicoeducatius, en pacients i família.		2-1
CENTRE ASSISTENCIA I SEGUIMENT (CAS)	R1	R2
Assolir les pràctiques i coneixements dels objectius específics		2-1
Efectuar les primeres visites i successives.		2-1
Practicar les tècniques de control i seguiment individualitzat de cada		2-1
Coordinació i cooperació amb altres centres de la xarxa		2-1
EMSE	R1	R2
Identificar pacients TMG resistents o refractaris a l'assistència		2-1
Atendre els TMG en situació de risc o descompensació psicopatològica que no rebem assistència normalitzada, desvinculats o be en risc de descompensació.		2-1
Efectuar visites tant a nivell ambulatori com domiciliaries.		2-1
UNITAT D'ANSIETAT	R1	R2
Donat suport als tractaments d'una manera més adequada a les característiques clíniques i de l'entorn de cada persona.		2-1
Participació en les activitats tant a nivell individual com a grupal del servei.		2-1
Participació en les teràpies d'exposició.		2-1
INTERCONSULTA INFERMERA SALUT MENTAL	R1	R2
Realitzar la valoració infermera de la situació psico-emocional del pacient en qualsevol Unitat d'Hospitalització de l'Hospital del Mar.		2-1
Aplicar les eines específiques, flexibles i adaptades a la situació del pacient, família i professionals.		2-1
Gestionar la derivació a altre recurs, servei i/o professional.		2-1
Participar en la millora de les competències en l'atenció dels referents al pacient ingressat.		2-1
Participar de forma activa en les activitats de recerca i formació, amb els serveis d'Interconsulta de Psiquiatria i Addiccions.		1
Col·laborar en el treball de prevenció i reducció de SCA (Sdme. Confussional Agudo).		2-1
PROGRAMA SE SEGUIMENT INDIVIDUALITZAT (PSI)	R1	R2
Coneixement de la Xarxa i del Servei.		2-1
Aprendre l'abordatge i el maneig adients del pacient, de les vessants assistencials d'aquest Servei.		2-1
Treball en equip : Equip PSI, coordinacions.		2-1

Les competències adquirides permeten al/la resident dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutela directa. El/la resident executa i després informa l'especialista responsable. Sol·licita supervisió si ho considera necessari.

Nivell	Supervisió	Autonomia
1	Supervisió a demanda	Actua de manera independent, excepte en situacions puntuals.
2	Supervisió directa*	Sap com actuar però li manca experiència per a ser autònom/a.
3	Realitzat per l'especialista	Només te coneixements teòrics, pot observar i ajudar.

*Supervisió directa vol dir que l'especialista que està supervisant al/la resident coneix el que fa, intervé quan ho considera necessari i respon a les seves consultes o demandes d'intervenció. La supervisió directa no implica necessàriament que l'especialista estigui de presència física durant tota l'activitat o el procediment.

- Les activitats apreses en anys anteriors mantenen el Nivell de Supervisió previ a l'inici del següent any formatiu, per anar disminuint al llarg del mateix.
- Per a les activitats de nova realització, s'estableix sempre el Nivell de Supervisió màxima a l'inici de la rotació, independentment de l'any formatiu.

Quan un/a resident no assolix les competències necessàries per a progressar en la seva formació, no es pot disminuir el Nivell de Supervisió de l'activitat en qüestió, havent-se de notificar aquest fet al tutor/a del/la resident, que podrà adaptar i redefinir els Nivells de Supervisió de la rotació fins que es comprovi que la progressió del/la resident garanteix la qualitat de la formació.

Nivell de supervisió de les activitats pròpies de l'especialitat Opció A

